

Utrikesutskottets betänkande 2021/22:UU18

Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Lagändringarna föreslås med anledning av att en ny EU-förordning om kontroll av produkter med dubbla användningsområden antogs den 20 maj 2021. Den nya förordningen är en omarbetning som ersätter en tidigare EU-förordning om kontroll av sådana produkter. Förordningen är bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat men både förutsätter och ger möjlighet till kompletterande nationell reglering. Ändringarna innebär bl.a. att det införs bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om tillståndskrav och underrättelseskyldighet för export av cyberövervakningsprodukter och tillhandahållande av tekniskt bistånd. Det föreslås också att det införs sanktionsbestämmelser för överträdelse av de nya tillståndskrav som följer av förordningen och av föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandena.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

En följdmotion med tre yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena. Ett motionsyrkande bereds förenklat. I betänkandet finns en reservation (V, MP)

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:209 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Utredning om skärpt regelverk och definitioner av vissa begrepp	10
Motion som bereds förenklat.....	12
Reservation	13
Utredning om skärpt regelverk och definitioner av vissa begrepp, punkt 2 (V, MP).....	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Propositionen	15
Följdmotionen	15
Motion från allmänna motionstiden 2021/22	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16
<i>Bilaga 3</i>	
Motionsyrkande som avstyrks av utskottet	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:209.

2. Utredning om skärpt regelverk och definitioner av vissa begrepp

Riksdagen avslår motion

2021/22:4695 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Reservation (V, MP)

3. Motion som bereds förenklat

Riksdagen avslår det motionsyrkande som finns upptaget under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 2 juni 2022

På utrikesutskottets vägnar

Hans Wallmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Margareta Cederfelt (M), Diana Laitinen Carlsson (S), Gudrun Brunegård (KD), Alexandra Völker (S), Joar Forssell (L), Aron Emilsson (SD), Maria Fern (MP), Magnus Ek (C), Linda Modig (C), Yasmine Posio (V), Mats Nordberg (SD) och Jasenko Omanovic (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2021/22:209 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden.

En följdmotion med tre yrkanden har inkommit med anledning av propositionen. Ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2021/22 behandlas i betänkandet i förenklad ordning.

Den 29 mars 2022 fick utskottet en föredragning av statssekreterare Lars Westbratt från Justitiedepartementet med anledning av propositionen. Den 4 februari 2021 fick utskottet information om den nya förordningen om produkter med dubbla användningsområden av departementsrådet Andrés Jato med medarbetare från Utrikesdepartementet. Den 13 december 2018 fick utskottet information om den nya förordningen av statssekreterare Lars Westbratt m.fl. från Justitiedepartementet.

Bakgrund

Produkter med dubbla användningsområden är produkter eller teknik avsedd för civilt bruk som även kan användas för militära ändamål eller för att tillverka massförstörelsevapen. För att förebygga spridning av massförstörelsevapen och därigenom bidra till internationell säkerhet är export av produkter med dubbla användningsområden föremål för särskild reglering på internationell nivå. Produkter med dubbla användningsområden omfattas av EU:s gemensamma handelspolitik enligt artikel 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och EU har exklusiv behörighet när det gäller exportkontroll av sådana produkter.

Den 20 maj 2021 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden, i det följande benämnd den nya PDA-förordningen. Den nya PDA-förordningen trädde i kraft den 9 september 2021 och är en omarbetning som ersätter rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden, i det följande benämnd 2009 års PDA-förordning.

Utrikesdepartementet har tagit fram promemorian Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden (Ds 2021:32). I promemorian lämnas förslag till de författningsändringar som krävs respektive bedöms lämpliga för att anpassa svensk rätt till den nya PDA-förordningen.

Regeringen beslutade den 24 februari 2022 att begära Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i bilaga 5 till propositionen. Lagrådets yttrande

finns i bilaga 6 till propositionen. Regeringen följer Lagrådets synpunkter. I förhållande till lagrådsremissen har även vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås lagändringar med anledning av den nya PDA-förordningen. Den nya förordningen är en omarbetning som ersätter en tidigare EU-förordning om kontroll av sådana produkter. Syftet med omarbetningen är att modernisera och effektivisera kontrollarbetet.

Förslaget innebär att ändringar görs i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd (i det följande benämnd PDA-lagen). Ändringarna innebär bl.a. att det införs bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om tillståndskrav och underrättelseskyldighet för export av cyberövervakningsprodukter och tillhandahållande av tekniskt bistånd. Det föreslås också att det införs sanktionsbestämmelser för överträdelse av de nya tillståndskrav som följer av förordningen och av föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandena.

Förordningen finns i bilaga 1 till propositionen. En sammanfattning av departementspromemorian finns i bilaga 2 till propositionen. Promemorians lagförslag finns i bilaga 3 till propositionen. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i bilaga 4 till propositionen och remissvaren finns tillgängliga i Utrikesdepartementet (UD2021/15100).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Bakgrund

Produkter med dubbla användningsområden är produkter eller teknik avsedd för civilt bruk som även kan användas för militära ändamål eller för tillverkning av massförstörelsevapen eller dess bärare. Exempel på sådana produkter är olika slags kemikalier, verktygsmaskiner, värmeväxlare, ventiler och pumpar. Som produkter med dubbla användningsområden klassificeras också vissa andra produkter som har särskild strategisk betydelse, t.ex. kryptosystem. Exportkontrollen är nödvändig för att förhindra att stater eller andra aktörer, såsom terroristorganisationer, får tillgång till produkterna och använder dessa för framställning, spridning eller användning av massförstörelsevapen. Begreppet massförstörelsevapen avser vanligtvis kärnvapen samt kemiska och biologiska stridsmedel. Även radiologiska vapen anses vara ett stridsmedel som omfattas av begreppet. I arbetet för att hindra spridningen av massförstörelsevapen inkluderas också vissa vapenbärare som är i stånd att bära sådana vapen, såsom olika former av missiler.

Exportkontrollen grundas på ett antal internationella överenskommelser. Till dessa hör bl.a. 1968 års fördrag om förhindrande av spridning av kärnvapen, 1972 års konvention om förbud mot biologiska vapen och 1993 års konvention om förbud mot kemiska vapen. Därutöver finns FN:s säkerhetsrådsresolution 1540 av den 28 april 2004 med skyldigheter för FN:s medlemsstater att förhindra icke-statliga aktörer från att få tillgång till massförstörelsevapen. Ett led i arbetet mot spridning av massförstörelsevapen är också samarbetet inom fem s.k. internationella exportkontrollregimer som hanterar frågor relaterade till massförstörelsevapen. Inom ramen för dessa samarbeten fastställs förteckningar över vilka produkter som ska vara föremål för tillståndsprövning.

En EU-förordning är bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat (artikel 288 andra stycket i EUF-fördraget). Förordningen blir en del av den nationella lagstiftningen genom ikraftträdandet och varken ska eller får genomföras i nationell rätt. En medlemsstat får inte heller utfärda föreskrifter om hur en förordning ska tolkas. En medlemsstat är dock skyldig att se till att en förordning kan tillämpas i praktiken och får därför införa regler av verkställande karaktär. Det kan exempelvis vara fråga om administrativa och

processuella regler, såsom att utse en behörig nationell myndighet. En EU-förordning kan även ge medlemsstaterna möjlighet att införa andra kompletterande nationella bestämmelser.

Av propositionen framgår att den nya PDA-förordningen, liksom 2009 års PDA-förordning, både förutsätter och ger möjlighet till kompletterande nationell reglering. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa ett korrekt genomdrivande av förordningen och särskilt fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen eller av de bestämmelser som antas för dess tillämpning (artikel 25.1). Vidare följer av förordningen att varje medlemsstat ska vidta alla de åtgärder som krävs för att dess behöriga myndigheter ska kunna inhämta relevant information och fastställa huruvida exportkontrollåtgärderna tillämpas korrekt (artikel 28).

Den nya PDA-förordningen innehåller i likhet med 2009 års PDA-förordning även möjligheter för medlemsstaterna att införa kompletterande bestämmelser om nationella tillståndskrav för att förstärka kontrollen. Som anges i avsnitt 4.3 i propositionen har möjligheterna i 2009 års PDA-förordning att införa nationella tillståndskrav utnyttjats genom att regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter i vissa fall. Det gäller exempelvis möjligheten att införa ytterligare tillståndskrav för export av produkter som inte framgår av förteckningen bilaga I och för förmedlingstjänster och transitering (4 a–4 d §§ PDA-lagen). Omfattningen av dessa bemyndiganden bestäms av vilka användningsområden som det ska krävas tillstånd för enligt den så kallade generalklausulen i artikel 4.1 i den nya PDA-förordningen. Med anledning av ändringarna i den nya PDA-förordningen har de nämnda bemyndigandena utökats till att omfatta fler användningsområden som det kan meddelas föreskrifter om tillståndskrav för (artikel 4.1 a–c i den nya PDA-förordningen).

Propositionen

Hänvisningar och definitioner i PDA-lagen

Regeringen föreslår att hänvisningar till 2009 års PDA-förordning i PDA-lagen ska ersättas med hänvisningar till den nya PDA-förordningen. När hänvisningar görs till artiklar i 2009 års PDA-förordning ska dessa ersättas med hänvisningar till motsvarande artiklar i den nya PDA-förordningen. Hänvisningar till den nya PDA-förordningen ska avse förordningens vid varje tidpunkt gällande lydelse. I PDA-lagen ska det anges att med tekniskt bistånd och tillhandahållare av tekniskt bistånd avses detsamma som i den nya PDA-förordningen. Den nuvarande definitionen av tekniskt bistånd i PDA-lagen ska tas bort. Upplysningsbestämmelsen i PDA-lagen om att regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om överlämnande av ärenden om tillstånd och förbud till regeringen ska tas bort.

Ett nytt bemyndigande om export av cyberövervakningsprodukter

Regeringen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om krav på tillstånd för export av cyberövervakningsprodukter. Kravet på tillstånd ska avse de fall då en exportör har anledning att misstänka att produkterna är eller kan vara avsedda för användning t.ex. i samband med allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter enligt vad som framgår av den nya PDA-förordningen. Regeringen ska också få meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för exportörer av cyberövervakningsprodukter.

Nya bemyndiganden om tillhandahållande av tekniskt bistånd

Regeringen föreslår att de bestämmelser som reglerar tekniskt bistånd i PDA-lagen och som är fristående från den nya PDA-förordningen ska upphävas. Regeringen ska få meddela föreskrifter om krav på tillstånd för tillhandahållande av tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden som inte förtecknas i bilaga I till den nya PDA-förordningen. Regeringen ska också få meddela föreskrifter om tillståndskrav och underrättelseskyldighet för tillhandahållande av tekniskt bistånd när tillhandahållaren har anledning att misstänka att produkterna är eller kan vara avsedda för något av de användningssätt som avses i artikel 4.1 i den nya PDA-förordningen. Regeringen föreslår att tillsynen över den som tillhandahåller tekniskt bistånd ska knytas till tillhandahållandet av produkter med dubbla användningsområden, och inte som tidigare regleras fristående från den nya PDA-förordningen. Regeringen föreslår även att tillstånd för tillhandahållande av tekniskt bistånd och för transitering enligt den nya PDA-förordningen ska kunna återkallas.

Ett nytt bemyndigande om underrättelseskyldighet för operatörer vid överföringar inom EU

Regeringen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för operatörer vid vissa överföringar av produkter inom EU.

Bestämmelser som kompletterar unionens generella exporttillstånd

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela kompletterande bestämmelser om rapporteringskrav för unionens generella exporttillstånd nr EU007. Regeringen ska få meddela föreskrifter om att unionens generella exporttillstånd nr EU007 ska begränsas så att det inte medger export av programvara och teknik i de fall exportören har anledning att misstänka att programvaran eller tekniken i fråga är avsedd för viss användning.

Straffbestämmelser och vite

Regeringen föreslår att överträdelser av de nya kraven på tillstånd för cyberövervakningsprodukter, produkter på en annan medlemsstats kontrollförteckning, tillhandahållande av tekniskt bistånd och transitering ska leda till straff. Det gäller överträdelser av både tillståndskrav som följer av förordningen och tillståndskrav som meddelats med stöd av bemyndiganden i PDA-lagen. Överträdelser av de nya kraven på underrättelseskyldighet ska också leda till straff. Det gäller underrättelseskyldigheter som följer av dels den nya PDA-förordningen för export av cyberövervakningsprodukter och tillhandahållande av tekniskt bistånd, dels föreskrifter om underrättelseskyldigheter för export av cyberövervakningsprodukter, tillhandahållande av tekniskt bistånd och överföringar inom EU som meddelats med stöd av bemyndiganden i PDA-lagen. Regeringen föreslår att samma straffskalor ska gälla som i nuvarande reglering. Regeringen föreslår vidare att den behöriga myndigheten ska få möjlighet att förelägga en uppgiftsskyldig att rapportera om användning av de nya generella exporttillstånden nr EU007 och nr EU008. Regeringen föreslår att ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2022. Det finns enligt regeringen inget behov av övergångsbestämmelser.

Konsekvenser

Regeringen gör bedömningen att förslagen om att införa bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om nationella tillståndskrav kan komma att innebära att Inspektionen för strategiska produkter (ISP) och Strålsäkerhetsmyndigheten ges nya uppgifter. Förslagen bedöms kunna finansieras inom befintliga anslagsramar. Förslagen om de nya straffbestämmelserna kan enligt regeringen komma att innebära fler ärenden för Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten och fler mål i de allmänna domstolarna. Förslagen bedöms kunna finansieras inom befintliga anslagsramar. Förslagen medför enligt regeringen begränsade konsekvenser för företagen och för universitet och högskolor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att lagförslagen i regeringens proposition är ändamålsenligt utformade och att propositionen bör tillstyrkas.

Utredning om skärpt regelverk och definitioner av vissa begrepp

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att tillsätta en utredning för skärpningar av regelverket och om definitionen av vissa begrepp. Jämför reservationen (V, MP).

Propositionen

I propositionen konstateras att hänvisningar till EU-rättsakter kan vara antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning görs till en viss angiven lydelse av en rättsakt. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen görs till rättsaktens vid varje tidpunkt gällande lydelse. I propositionen anges att för att säkerställa att ändringar i den nya PDA-förordningen får omedelbart genomslag i PDA-lagens bestämmelser bör hänvisningarna till förordningen vara dynamiska.

Av propositionen framgår att det i PDA-lagen finns en uppräknning av de begrepp som definieras i 2009 års PDA-förordning och som används i lagen (2 §). I paragrafen anges att med dessa begrepp avses detsamma som i artikel 2 i förordningen. Vid den översyn av kompletterande nationella författningar som gjordes till följd av antagandet av 2009 års PDA-förordning fördes en diskussion om värdet i att upprepa de begrepp som definieras i förordningen. Bakgrunden var att det inte är möjligt att i nationell lag definiera begrepp som används i EU-förordningar då dessa i alla delar är bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat. För att det inte ska råda något tvivel om att de begrepp som särskilt anges och definieras i förordningen och som även används i PDA-lagen är desamma gjordes bedömningen att 2 § PDA lagen bör finnas kvar men att endast de begrepp som verkligen används i PDA-lagen bör anges i paragrafen. I propositionen anförs att det inte finns skäl att nu göra någon annan bedömning. Det innebär att de begrepp som definieras i den nya PDA-förordningen och som används eller föreslås användas i PDA-lagen bör anges i 2 § PDA-lagen. Produkter med dubbla användningsområden, export, exportör, förmedlare, förmedlingstjänster och transitering anges redan i paragrafen. Utöver dessa bör enligt regeringen även anges att med tekniskt bistånd och tillhandahållare av tekniskt bistånd avses detsamma som i den nya PDA-förordningen.

Av propositionen framgår även att ett antal remissinstanser har efterfrågat förtydliganden av vissa begrepp. Bland annat efterfrågar Human Rights Watch Sverige, Reportrar utan gränser Sverige och Svenska freds- och skiljedomsföreningen en tydligare definition av vad som utgör cyberövervakningsprodukter. Regeringen anger i propositionen att eftersom begrepp som definieras i den nya PDA-förordningen inte får definieras närmare i nationell rätt ska det inte göras något förtydligande av begreppet

cyberövervakningsprodukter. Definitionen av begreppet framgår av avsnitt 5.3 i den nya PDA-förordningen. I enlighet med Lagrådets synpunkter används heller inte begreppet cyberövervakningsprodukter uttryckligen i PDA-lagen. Lagrådet konstaterar att cyberövervakningsprodukter är produkter med dubbla användningsområden.

Av propositionen framgår vidare att ett antal remissinstanser, bl.a. Totalförsvarets forskningsinstitut, Human Rights Watch Sverige och Reportrar utan gränser Sverige, efterfrågar ett förtydligande av vad som ska anses utgöra allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Regeringen konstaterar i propositionen att även detta rör den närmare tolkningen av förordningen. Dock framhålls det i propositionen att det framgår av skäl 8 i förordningen att riskerna särskilt gäller fall där cyberövervakningsutrustning är särskilt utformad för att möjliggöra intrång eller djup paketinspektion i informations- och telekommunikationssystem för att utföra dold övervakning av fysiska personer genom övervakning, extraktion, insamling eller analys av data, inbegripet biometriska uppgifter, från dessa system. Det framgår vidare att produkter som används för rent kommersiella tillämpningar såsom fakturering, marknadsföring, kvalitetstjänster, användarnöjdhet eller nätsäkerhet i allmänhet inte anses medföra sådana risker.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4695 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 anförs att regeringen bör initiera en utredning för att se över hur exportkontrollen av produkter med dubbla användningsområden ska kunna skärpas ytterligare. Motionärerna anser även att regeringen bör återkomma dels med kriterier för att avgöra vad som räknas som allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter (yrkande 2), dels med en tydligare definition av cyberövervakningsprodukter (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att produkter med dubbla användningsområden omfattas av EU:s gemensamma handelspolitik enligt artikel 207 i EUF-fördraget och att EU har exklusiv behörighet när det gäller exportkontroll av sådana produkter. De förslag som behandlas i propositionen hänför sig till en EU-förordning. Som anges i propositionen är en EU-förordning bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat (artikel 288 andra stycket i EUF-fördraget). Förordningen blir en del av den nationella lagstiftningen genom ikraftträdandet och varken ska eller får genomföras i nationell rätt. En medlemsstat får inte heller utfärda föreskrifter om hur en förordning ska tolkas. En medlemsstat är dock skyldig att se till att en förordning kan tillämpas i praktiken och får därför införa regler av verkställande karaktär. Det kan exempelvis vara fråga om administrativa och processuella regler, såsom att utse en behörig nationell myndighet. En EU-förordning kan även ge

medlemsstaterna möjlighet att införa andra kompletterande nationella bestämmelser.

Utskottet ser mot denna bakgrund inte skäl till någon utredning i enlighet med vad som efterfrågas av motionärerna. När det gäller definitionen av vissa begrepp instämmer utskottet med det som regeringen anför i propositionen och som redovisas ovan.

Därmed anser utskottet att motion 2021/22:4695 yrkandena 1–3 bör avstyrkas.

Motion som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår det motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i en motion som är föremål för förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335) och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018. Utskottet har vid en genomgång och beredning noterat att den motion som återfinns i bilaga 2 inte kan vara aktuell för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott denna motion.

Reservation

Utredning om skärpt regelverk och definitioner av vissa begrepp, punkt 2 (V, MP)

av Maria Ferm (MP) och Yasmine Posio (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4695 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi anser att den nya lagstiftningen är alltför otydlig på flera punkter. Den saknar t.ex. kriterier för att avgöra vad som räknas som allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Ett talande exempel är exporten av produkter med dubbla användningsområden till militärdiktaturen i Myanmar. Det svenska företaget Micro Systemation AB (MSAB) har sålt forensisk teknik till Myanmar polis för att läsa av innehåll i beslagtagna mobiltelefoner. Den senaste bekräftade försäljningen skedde under 2019. I och med att försäljningen har gjorts till polis och inte till militär har inget tillstånd krävts. Företaget har sålt tekniken till polismyndigheter världen över i vad som hävdas vara brottsbekämpande syfte, detta trots omfattande övergrepp från polisväsendet i Myanmar mot den muslimska folkgruppen rohingyerna. I Myanmar har polis och militär suttit tätt ihop under en längre tid. Exempelvis refererar FN inte längre till att militären står för våldsamheter mot befolkningen utan uttrycker nu i stället att det är säkerhetsstyrkor som förgriper sig på människor, vilket innefattar både polis och militär. Det går därför inte att säkerställa att tekniken endast har gått till polisen. Vid militärt förfogande hade tillstånd från ISP krävts inom ramen för exportkontrollen för produkter med dubbla användningsområden. Dessutom har EU haft exportrestriktioner mot Myanmar sedan 1996 med hänvisning till internt förtryck. Risken finns att svensk export nu har använts för inhemskt förtryck utförd av den militärjunta som tog makten efter militärkuppen den 1 februari 2021. Vi är kritiska mot dessa brister inom svensk exportkontroll och anser att regeringen bör initiera en utredning för att se över hur exportkontrollen av produkter med dubbla användningsområden ska kunna skärpas ytterligare.

För att begränsa tolkningsfriheten i vad som ska anses utgöra allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter finns det ett behov av en utförlig

referensram. Vi anser därför att regeringen bör återkomma med kriterier för att avgöra vad som räknas som allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter.

Regeringens föreslagna lagändringar innebär bl.a. att det införs bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om tillståndskrav och underrättelseskyldighet för export av cyberövervakningsprodukter och tillhandahållande av tekniskt bistånd. Att tillstånd ska krävas för export av cyberövervakningsprodukter är bra och välkommet. Flera remissinstanser har dock påpekat behovet av att tydligare definiera vad begreppet innebär. Enligt förordningens artikel 2.20 definieras cyberövervakningsprodukter som produkter som är särskilt konstruerade för att möjliggöra dold övervakning av fysiska personer genom monitorering, extraktion, inhämtning eller analys av data från informations- och telekommunikationssystem. Vi delar uppfattningen att det ska vara tydliggjort vilka produkter som avses och vilka som inte gör det och anser därför att regeringen bör återkomma med en tydligare definition av begreppet cyberövervakningsprodukter.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:209 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Följdmotionen

2021/22:4695 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör initiera en utredning för att se över hur exportkontrollen av produkter med dubbla användningsområden ska kunna skärpas ytterligare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med kriterier för att avgöra vad som räknas som allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en tydligare definition av cyberövervakningsprodukter och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:1512 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket kring produkter med dubbla användningsområden och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd¹

dels att 9 och 20 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 9 § ska utgå,

dels att 1–8, 11, 15–19, 21, 22, 24 a och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 4 e, 4 f och 6 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag gäller kontroll av produkter med dubbla användningsområden och kontroll av tekniskt bistånd.

Lagen innehåller kompletterande bestämmelser till *rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (omarbetning)*.

Lagen innehåller kompletterande bestämmelser till *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden*.

Bestämmelser finns också i lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

2 §³

Med produkter med dubbla användningsområden, export, exportör, förmedlare, förmedlings-tjänster och transitering avses i denna lag detsamma som i artikel 2 i *rådets förordning (EG) nr 428/2009*.

Med *export*, *exportör*, *förmedlare*, *förmedlingstjänster*, *produkter med dubbla användningsområden*, *tekniskt bistånd*, *tillhandahållare av tekniskt bistånd* och *transitering* avses i denna lag detsamma som i artikel 2 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821*.

¹ Senaste lydelse av 9 § 2010:1017.

² Senaste lydelse 2010:1017.

³ Senaste lydelse 2010:1017.

3 §⁴

Med *militära produkter* enligt artikel 4.2 och 4.3 i rådets förordning (EG) nr 428/2009 avses i denna lag de produkter som enligt 1 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel utgör krigsmateriel.

Med *tekniskt bistånd* avses i denna lag allt tekniskt stöd som har samband med reparation, utveckling, tillverkning, montering, testning, underhåll eller någon annan teknisk tjänst och som kan anta sådana former som utbildning, överföring av kunskaper och färdigheter eller konsulttjänster.

Med *militära produkter* enligt artikel 4.1 b och 4.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 avses i denna lag de produkter som enligt 1 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel utgör krigsmateriel.

4 §⁵

Frågor om tillstånd och förbud enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009, denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen prövas av Inspektionen för strategiska produkter eller den myndighet som regeringen bestämmer.

En myndighet ska med eget yttrande lämna över ett ärende till regeringens prövning, om ärendet har principiell betydelse eller annars är av särskild vikt.

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om överlämnande av ärenden till regeringen.

Frågor om tillstånd och förbud enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821, denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen prövas av Inspektionen för strategiska produkter eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 a §⁶

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till export enligt artikel 4.5 i rådets förordning (EG) nr 428/2009.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till export enligt artikel 4.3 eller 5.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821.

⁴ Senaste lydelse 2010:1017. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁵ Senaste lydelse 2010:1017. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

⁶ Senaste lydelse 2010:1017.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för exportörer som avses i *artikel 4.5* i samma förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för exportörer som avses i *artiklarna 4.3 och 5.3* i samma förordning.

4 b §⁷

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden som avses i *artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 428/2009* får omfattas av krav på tillstånd till förmedlingstjänster enligt *artikel 5.1* i samma förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden som avses i *artikel 6.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* ska omfattas av krav på tillstånd till förmedlingstjänster enligt *artikel 6.1* i samma förordning.

4 c §⁸

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till *förmedling* enligt *artikel 5.3 i rådets förordning (EG) nr 428/2009*.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till *förmedlingstjänster* enligt *artikel 6.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821*.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för förmedlare som avses i *artikel 5.3* i samma förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för förmedlare som avses i *artikel 6.4* i samma förordning.

4 d §⁹

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden som avses i *artikel 6.3 i rådets förordning (EG) nr 428/2009* får omfattas av förbud mot transitering enligt *artikel 6.1* i samma förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden som avses i *artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* ska omfattas av förbud mot transitering enligt *artikel 7.1* i samma förordning.

4 e §

Regeringen får meddela föreskrifter om att tekniskt bistånd för en produkt med dubbla användningsområden som avses i *artikel 8.4 i Europaparlamentets och*

⁷ Senaste lydelse 2010:1017.

⁸ Senaste lydelse 2010:1017.

⁹ Senaste lydelse 2010:1017.

rådets förordning (EU) 2021/821 ska omfattas av krav på tillstånd enligt artikel 8.1 i samma förordning.

4 f §

Regeringen får meddela föreskrifter om att tillhandahållande av tekniskt bistånd ska omfattas av krav på tillstånd enligt artikel 8.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för tillhandahållare av tekniskt bistånd som avses i artikel 8.5 i samma förordning.

5 §¹⁰

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till export enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) nr 428/2009.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en produkt med dubbla användningsområden ska omfattas av krav på tillstånd till export enligt artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821.

6 §¹¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som kompletterar bestämmelserna om exporttillstånd i artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 428/2009 och i del 2.3 första stycket i bilaga IIa, del 3.3 andra stycket i bilaga IIb, del 3.4 andra stycket i bilaga IIc, del 3.5 andra stycket i bilaga II d, del 3.3 andra stycket i bilaga IIe och del 3.3 andra stycket i bilaga II f till samma förordning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som kompletterar bestämmelserna om exporttillstånd i artikel 12.1 a–c och 12.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821. Detsamma gäller för följande avsnitt i bilaga II till samma förordning:

- avsnitt A del 3.3 andra stycket,
- avsnitt B del 3.3 andra stycket,
- avsnitt C del 3.4 andra stycket,
- avsnitt D del 3.5 andra stycket,
- avsnitt E del 3.3 andra stycket,
- avsnitt F del 3.3 andra stycket,

och

- avsnitt G del 3.7 andra stycket.

¹⁰ Senaste lydelse 2010:1017.

¹¹ Senaste lydelse 2018:136.

6 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om att unionens generella exporttillstånd som avses i avsnitt G i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 ska begränsas så att det inte medger export av programvara och teknik enligt avsnitt G del 3.2 d andra stycket i bilaga II till samma förordning.

7 §¹²

Regeringen får meddela föreskrifter om krav på sådant tillstånd till överföring som avses i artikel 22.2 i rådets förordning (EG) nr 428/2009.

Regeringen får meddela föreskrifter om krav på sådant tillstånd till överföring som avses i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821.

Regeringen får meddela föreskrifter om underrättelseskyldighet för operatörer som avses i artikel 11.2 i samma förordning.

8 §¹³

Tillstånd som meddelas med stöd av artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 428/2009 får i det enskilda fallet förenas med de krav eller villkor som behövs för exportkontrollen.

Tillstånd som meddelas med stöd av artikel 12.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 får i det enskilda fallet förenas med de krav eller villkor som behövs för exportkontrollen.

11 §¹⁴

Tillstånd till export, förmedlingstjänster eller överföring enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 kan återkallas, om tillståndshavaren har åsidosatt en föreskrift i förordningen eller en föreskrift som har meddelats med stöd av förordningen eller denna lag eller om det finns andra särskilda skäl till återkallelse.

Tillstånd till export, förmedlingstjänster, *tillhandahållande av tekniskt bistånd, transitering* eller överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 kan återkallas, om tillståndshavaren har åsidosatt en föreskrift i förordningen eller en föreskrift som har meddelats med stöd av förordningen eller denna lag eller om det finns andra särskilda skäl till återkallelse.

¹² Senaste lydelse 2010:1017.

¹³ Senaste lydelse 2018:136.

¹⁴ Senaste lydelse 2010:1017.

En återkallelse gäller med omedelbar verkan, om inte något annat beslutas.

Ett beslut om att återkalla ett tillstånd gäller omedelbart, om inte något annat beslutas.

15 §¹⁵

Tillsyn över *efterlevnaden av bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 428/2009*, denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska utövas av Inspektionen för strategiska produkter eller den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

Tillsyn över *att bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821*, denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs utövas av Inspektionen för strategiska produkter eller den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen.

16 §¹⁶

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontroll av den som för överföring inom Europeiska unionen, för transitering eller för export *tar befattning* med produkter med dubbla användningsområden eller av den som tillhandahåller förmedlingstjänster när det gäller sådana produkter *eller av den som ger tekniskt bistånd*. Med handling *förstås* framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniska hjälpmedel.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontroll av den som för överföring inom Europeiska unionen, för transitering eller för export *befattar sig* med produkter med dubbla användningsområden eller av den som tillhandahåller förmedlingstjänster *eller tekniskt bistånd* när det gäller sådana produkter. Med handling *avses* framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniska hjälpmedel.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler där den som avses i första stycket bedriver sin verksamhet. Detta gäller dock inte utrymme som utgör någons bostad.

Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras. Tillsynsmyndigheten får begära hjälp även av andra statliga myndigheter för sin tillsyn.

17 §¹⁷

Den som enligt artikel 20.3 eller 22.8 i *rådets förordning (EG) nr 428/2009* är skyldig att bevara och på begäran av tillsynsmyndigheten visa upp handlingar ska bevara

Den som enligt artikel 27.3 eller 27.4 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* är skyldig att bevara och på begäran av tillsynsmyndigheten visa upp

¹⁵ Senaste lydelse 2010:1017.

¹⁶ Senaste lydelse 2010:1017.

¹⁷ Senaste lydelse 2010:1017.

dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i lag eller annan författning.

handlingar ska bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i lag eller annan författning.

18 §¹⁸

Den som uppsåtligen utan tillstånd

1. exporterar produkter med dubbla användningsområden som avses i artikel 3.1 i *rådets förordning (EG) nr 428/2009* eller i *artiklarna 4.1–4.4* i samma förordning och för vilka tillståndskrav har inträtt eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 4 a § första stycket eller 5 §,

2. överför produkter med dubbla användningsområden som avses i artikel 22.1 i *samma förordning* eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 7 §, eller

3. tillhandahåller förmedlingstjänster för produkter med dubbla användningsområden som avses i artikel 5.1 i *samma förordning* och för vilka tillståndskrav har inträtt eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 4 c § första stycket,

döms till böter eller fängelse i högst två år.

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som uppsåtligen utan tillstånd

1. exporterar produkter med dubbla användningsområden som avses i

a) artikel 3.1 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller i *artikel 4.1, 4.2, 5.1, 5.2 eller 10.1* i samma förordning och för vilka tillståndskrav har inträtt, eller

b) en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 a § första stycket eller 5 §,

2. överför produkter med dubbla användningsområden som avses i

a) artikel 11.1 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821*, eller

b) en föreskrift som har meddelats med stöd av 7 § första stycket,

3. tillhandahåller förmedlingstjänster för produkter med dubbla användningsområden som avses i

a) artikel 6.1 och 6.2 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* och för vilka tillståndskrav har inträtt, eller

b) en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 b § eller 4 c § första stycket, eller

4. tillhandahåller tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden som avses i

a) artikel 8.1 och 8.2 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* och för vilka tillståndskrav har inträtt, eller

¹⁸ Senaste lydelse 2010:1017.

b) en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 e § eller 4 f § första stycket.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som uppsåtligen genom sådan elektronisk överföring som avses i artikel 2.2 iii i rådets förordning (EG) nr 428/2009 utan tillstånd

1. exporterar programvara eller teknik som avses i artikel 3.1 i samma förordning eller i artiklarna 4.1–4.4 i samma förordning och för vilka tillståndskrav har inträtt eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 4 a § första stycket eller 5 §,

2. överför programvara eller teknik som avses i artikel 22.1 i samma förordning eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 7 §, eller

3. tillhandahåller förmedlingstjänster för programvara eller teknik som avses i artikel 5.1 i samma förordning och för vilka tillståndskrav har inträtt eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 4 c § första stycket.

Om brott enligt första eller andra stycket är att anse som grovt döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Om brottet enligt första stycket är att anse som grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, eller om gärningen inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, eller om gärningen inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

18 a §¹⁹

Den som uppsåtligen bryter mot ett förbud mot transitering som har meddelats enligt artikel 6.1 i rådets förordning (EG) nr 428/2009 döms till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är att anse som grovt döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, eller om gärningen inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

Den som uppsåtligen bryter mot ett förbud mot transitering som har meddelats enligt artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 eller i föreskrift som har meddelats med stöd av 4 d § döms till böter eller fängelse i högst två år.

Det som föreskrivs i första stycket gäller också den som uppsåtligen utan tillstånd transiterar produkter med dubbla användningsområden som avses i artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 och för vilka tillståndskrav har inträtt.

Om brottet enligt första eller andra stycket är att anse som grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, eller om gärningen inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

19 §²⁰

Den som av grov oaktsamhet begår en gärning som avses i 18 § första eller andra stycket eller 18 a § första stycket döms till böter eller fängelse i högst två år.

Om gärningen är ringa, ska den inte medföra ansvar.

Den som av grov oaktsamhet begår en gärning som avses i 18 § första stycket eller 18 a § första eller andra stycket döms till böter eller fängelse i högst två år.

¹⁹ Senaste lydelse 2010:1017.

²⁰ Senaste lydelse 2010:1017.

21 §²¹

För försök till brott enligt 18 § första *eller andra* stycket, 18 a § första stycket *eller 20 § första stycket* samt för försök, förberedelse och stämpling till grovt brott enligt 18 § *tredje* stycket, 18 a § *andra* stycket *eller 20 § andra stycket* döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

För försök till brott enligt 18 § första stycket *eller 18 a § första eller andra* stycket samt för försök, förberedelse och stämpling till grovt brott enligt 18 § *andra* stycket *eller 18 a § tredje* stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

22 §²²

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. lämnar oriktiga uppgifter i en ansökan om tillstånd eller i någon annan handling som är av betydelse för prövningen av ett ärende enligt *rådets förordning (EG) nr 428/2009* eller denna lag eller i en deklARATION som avses i 12 eller 13 §,

2. åsidosätter krav eller villkor som har meddelats med stöd av artikel 9.2 i *samma förordning* eller denna lag,

3. åsidosätter sin underrättelseskyldighet enligt artikel 4.4 i *samma förordning*,

4. åsidosätter sin underrättelseskyldighet enligt artikel 5.1 i *samma förordning*,

5. åsidosätter underrättelseskyldighet som har föreskrivits med stöd av 4 a § *andra stycket*,

6. åsidosätter underrättelseskyldighet som har föreskrivits med stöd av 4 c § *andra stycket*,

7. åsidosätter sin uppgiftsskyldighet enligt artikel 22.10 i *samma förordning*, eller

1. lämnar oriktiga uppgifter i en ansökan om tillstånd eller i någon annan handling som är av betydelse för prövningen av ett ärende enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller denna lag eller i en deklARATION som avses i 12 eller 13 §,

2. åsidosätter krav eller villkor som har meddelats med stöd av artikel 12.4 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller denna lag,

3. åsidosätter sin underrättelseskyldighet enligt artikel 4.2, 5.2, 6.2 *eller 8.2* i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller som har föreskrivits med stöd av 4 a § *andra stycket*, 4 c § *andra stycket*, 4 f § *andra stycket* eller 7 § *andra stycket*,

4. åsidosätter sin uppgiftsskyldighet enligt artikel 11.9 i

²¹ Senaste lydelse 2010:1017.

²² Senaste lydelse 2018:136.

8. bryter mot artikel 20.3 eller 22.8 i *samma förordning* eller mot 17 §.

Om gärningen är ringa, ska den inte medföra ansvar.

24 a §²³

Försummar den uppgiftsskyldige att i rätt tid lämna sådan underrättelse om sitt första användande av ett generellt tillstånd som föreskrivs i *bilagorna IIa–II f* till rådets förordning (EG) nr 428/2009, får den myndighet som ska ta emot underrättelsen vid vite förelägga den uppgiftsskyldige att fullgöra sin skyldighet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821, eller 5. bryter mot artikel 27.3 eller 27.4 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller mot 17 §.

Om den uppgiftsskyldige *försummar* att i rätt tid lämna sådan underrättelse om *eller anmäla* sitt första användande av ett generellt tillstånd *eller registrering* som föreskrivs i *avsnitt A–H* i *bilaga II* till *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller *rapportera om sådan användning som avses i avsnitt G del 3.7 första stycket och avsnitt H del 3.7 i bilaga II* till *samma förordning*, får den myndighet som ska ta emot *uppgifterna* förelägga den uppgiftsskyldige att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

25 §²⁴

Beslut av en annan myndighet än regeringen att återkalla ett tillstånd får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller en myndighets beslut enligt 12 § första stycket, 14, 16, 24 och 24 a §§.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra förvaltningsbeslut enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 eller enligt denna lag får inte överklagas.

Beslut av en annan myndighet än regeringen att återkalla ett tillstånd får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller en myndighets beslut enligt 12 § första stycket, 14, 16, 24 och 24 a §§.

Andra förvaltningsbeslut enligt *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821* eller enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

²³ Senaste lydelse 2018:136.

²⁴ Senaste lydelse 2010:1017.

BILAGA 3

Motionsyrkande som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
--------	------------	----------

---

3. Motion som bereds förenklat

2021/22:1512 Boriana Åberg (M)